

BIOLAN

70579000, 70579200

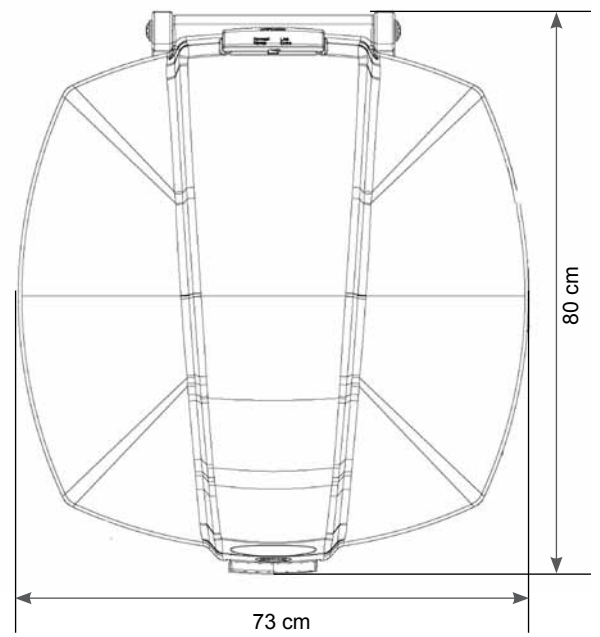
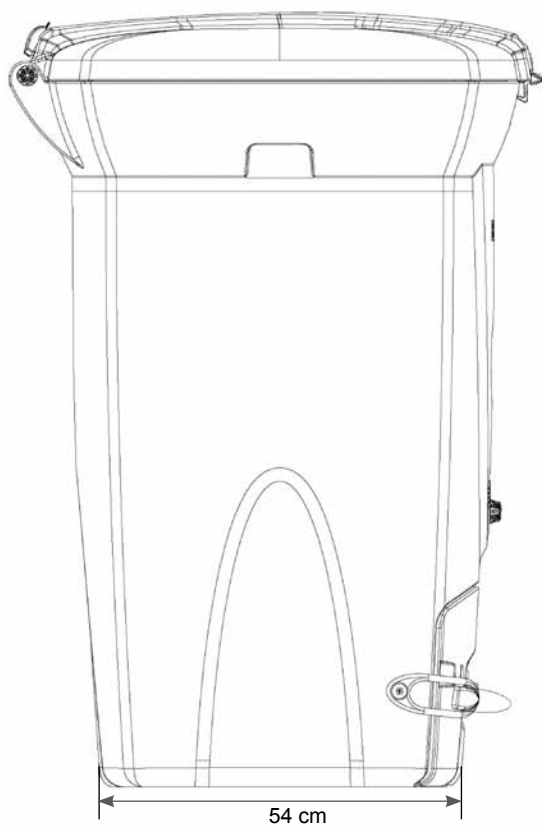
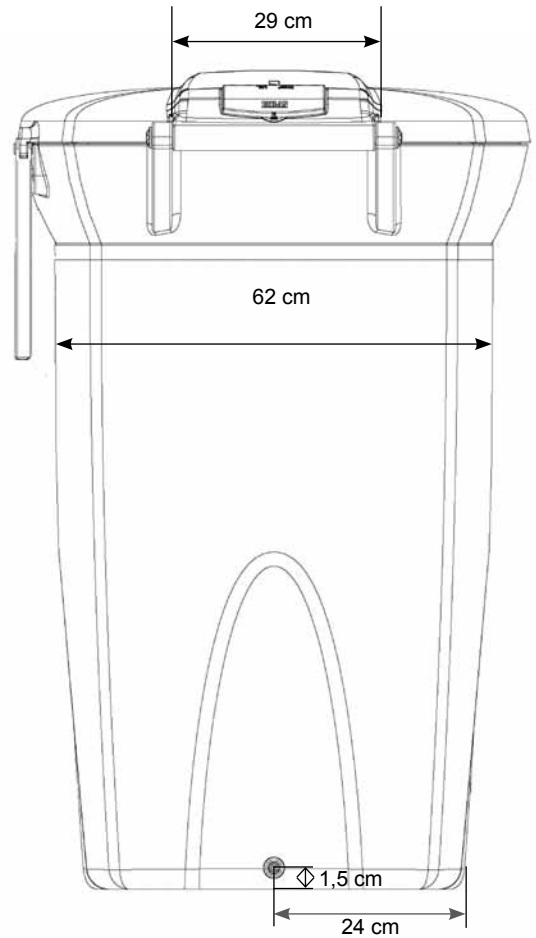
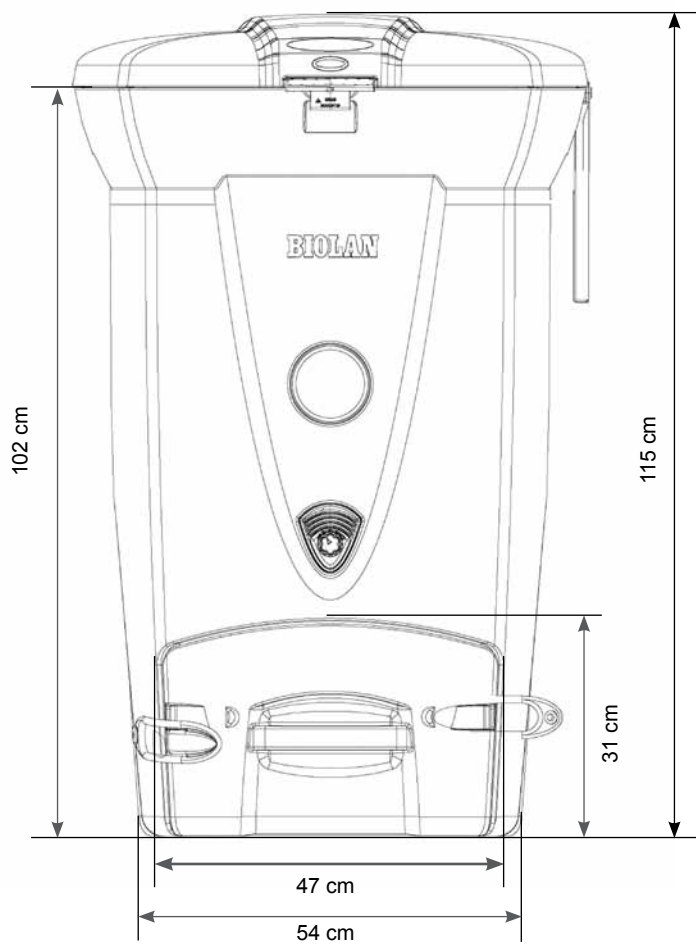
KOMPOSTINĖ 220^{eco}

Įrengimo, naudojimo ir priežiūros instrukcija

01/2012

LT

BIOLAN[®]

BIOLAN

KOMPOSTINĖ 220^{eco}

Įrengimo, naudojimo ir priežiūros instrukcija

Kompostinė „Biolan 220^{eco}“ – įrenginys, skirtas ištisus metus ruošti kompostą iš virtuvės produktų atliekų. Kompostinės korpusas padengtas šilumos izoliacija ir jame yra įrengta veiksminga vėdinimo sistema, todėl kompostas paruošiamas ypač sparčiai. Įdomų masės virsmą kompostu galite sekti stebėdami termometro rodmenis ir pažvelgdami pro tuštinimo dureles. Kompostinės „Biolan 220^{eco}“ dydis atitinka vienoje šeimoje (1–6 asmenų) susidarančių atliekų kiekį.

Tinkamai eksploatuojant kompostinę „Biolan“ 220^{eco} masę įmanoma kompostuoti ypač veiksmingai, be to, kompostinę patogiau naudoti ir ištuštinti.

Turinys

Matmenys

Komponentų sąrašas

1. Kompostavimui taikomi leidimai ir reglamentai
2. Vietos kompostinei parinkimas
3. Prieš naudodami
- 3.1 Sunkos žarnos prijungimas ir sunkos išleidimas
4. Parengimas naudoti
- 4.1 Kompostavimo proceso pradžia
5. Kompostinės „Biolan 220^{eco}“ naudojimas
- 5.1 Pildymas
- 5.2 Ištuštinimas
- 5.3 Taisyklės šaltuoju metų laiku
- 5.4 Kompostinės „Biolan 220^{eco}“ valymas
- 5.5 Oro įleidimo sklendės reguliavimas
- 5.6 Oro išleidimo sklendės reguliavimas
6. Kas vyksta kompostinėje „Biolan 220^{eco}“?
- 6.1 Kompostavimo etapas
7. Komposto ir sunkos naudojimas darže (sode)
- 7.1 Paviršinio pūdinio naudojimas
- 7.2 Brandinamo paviršinio pūdinio virtimas kompostu
- 7.3 Humuso brandos lygio tikrinimas namuose
- 7.4 Subrandinto humuso naudojimas
- 7.5 Sunkos naudojimas
8. Galimos problemos
- 8.1 Irimo metu sklindantis kvapas
- 8.2 Amoniaکو kvapas
- 8.3 Temperatūra nekyla
- 8.4 Komposto masė užšąla
- 8.5 Komposto masė labai tanki
- 8.6 Musės arba jų lervos kompostinėje
- 8.7 Skruzdės kompostinėje
- 8.8 Pelėsiai kompostinėje
- 8.9 Grybelis kompostinėje
- Gaminio likvidavimas
- „Biolan“ priedai
- Apie garantiją

LT-1

LT-2

LT-4

LT-4

LT-4

LT-4

LT-4

LT-4

LT-4

LT-4

LT-5

LT-5

LT-5

LT-5

LT-5

LT-5

LT-5

LT-6

LT-6

LT-6

LT-6

LT-6

LT-6

LT-6

LT-6

LT-6

LT-7

LT-7

LT-7

LT-7

LT-7

LT-7

LT-7

LT-7

LT-8

LT-8

Matmenys

tūris	apie
pajėgumas atsižvelgiant į atliekų rūšį	1-6 žmonėms
apačios matmenys	54 x (ilgis x plotis)
viršaus matmenys	73 x (ilgis x plotis)
kompostinės aukštis	115 cm
naudingasis gylis	102 cm
tuščios kompostinės svoris	apie
pilnos kompostinės svoris	100–150 kg
atveriamo dangčio svoris	3,5 kg
sunkos kiaurymės skersmuo	16 mm

Komponentų sąrašas

Komponentas	Dalies pavadinimas	Dalies Nr.	Medžiaga
1	korpusas, žalias arba	17790001	PE + PU
1	korpusas, pilkas	17790010	PE + PU
2	viršus, pilkas	17790002	PE + PU
3	išgaubtasis lipdukas	27710360	PE
4	fiksuojamoji rankena	18790004	PE
5	spyruoklinė viela (fiksatoriui)	21579001	RST
6	fiksatoriaus rankenėlė	18790005	PE
7	guminė įvorė 30/40, 2 vnt.	19780050	EPDM
8	oro išleidimo sklendė	18790903	PE
	išleidimo sklendės gaubtelis		PE
	išleidimo sklendės reguliatorius		PE
9	plastikinis / metalinis varžtas (atramos), 2 vnt.	20040005	PP + cink. plienas
10	plastikinė veržlė (atramos)	20020005	PP
11	dangčio atrama	18790016	PE
12	lanksto kaištis, 2 vnt.	18790002	PE
13	lankstas, 2 vnt.	18790003	PE
14	varžtas apskrita galvute (lanksto), 2 vnt.	20010025	RST
15	tuštinimo durelės, pilkos	17790003	PE + PU
16	fiksatorius, 2 vnt. ir	40580006	EPDM
17	fiksatoriaus poveržlė, 2 vnt. ir		PP
18	fiksatoriaus varžtas, 2 vnt.		RST
19	skysčio skiriamoji plokštė	18710141	PE
20	oro įleidimo sklendės korpusas	18579001	PE
21	oro įleidimo sklendės gaubtelis	18579003	PE
22	oro įleidimo sklendės reguliatorius	18579002	PE
23	termometras	29726070	RST
24	apatinis ortakis	18790906	PE
25	tarpinis ortakis	18790014	PE
26	viršutinis ortakis	18790905	PE
Be iliustracijoje pavaizduotų komponentų kompostinėje „Bi-olan 220 ^{eco} “ taip pat yra:			
	apsauga nuo graužikų (sunkos kiaurymėje)	21900010	RST
	uretano įpylimo angos kamštis, pilkas, 3 vnt.	18790001	PE
	insertti, 3 kpl	20020016	ST Zn
	fiksatoriaus rankenėlės varžtas	20040030	RST
	etiketė su pavadinimu	27790010	PE viršuje + PP viršuje
	naudojimo instrukcija suomių/švedų k.	27790100	POPIERIUS
	naudotojo vadovas dešimčia kalbų, tik eksportuojamiems gaminiams	27790110	POPIERIUS

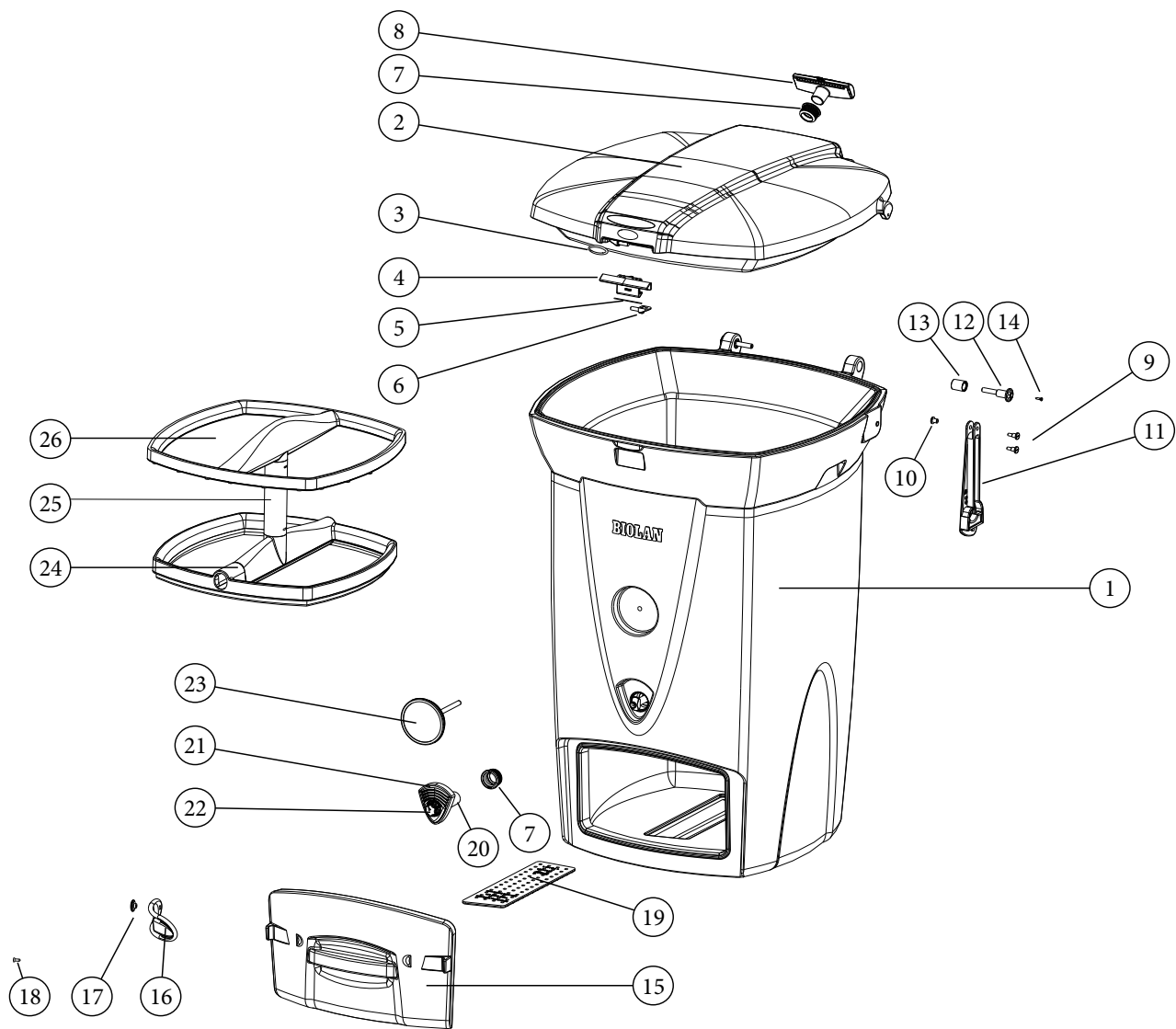
1 pav. Oro įleidimo sklendės reguliavimas: sukanč rodiklį į kairę oro srautas mažinamas

2 pav. Oro įleidimo sklendės reguliavimas: sukanč rodiklį į dešinę oro srautas didinamas

3 pav. Talpykla sunkai surinkti

4 pav. Oro išleidimo sklendės įprastinė padėtis

5 pav. Oro išleidimo sklendės didesnio srauto padėtis

1. Kompostavimui taikomi leidimai ir reglamentai

Kompostavimui taikomi leidimai ir reglamentai įvairiose šalyse arba net savivaldybėms pavaldžiose teritorijose skiriasi. Apie reglamentus, galiojančius savo gyvenamosios vietovės savivaldybėje, teiraukitės vietinės savivaldybės aplinkos apsaugos skyriuje.

Tipiniai reikalavimai Suomijoje:

- Buitinių atliekų kompostinė turi būti padengta šilumos izoliacija, joje turi būti įrengtas dangtis ir apsauga nuo graužikų.
- Kai kuriose savivaldybėse reikalaujama, kad apie buitinių atliekų kompostavimą būtų pranešta savivaldybės aplinkos apsaugos skyriui arba atliekų tvarkymo bendrovei.
- Grynas daržo (sodo) atliekas galima kompostuoti neizoliuotoje kompostinėje, medinėje dėžėje arba krūvoje.
- Kompostą reikia prižiūrėti, kad jis negalėtų pakenkti žmonių sveikatai arba aplinkai.
- Komposto negalima krauti arčiau nei per 15 metrų nuo šulinio.
- Be kaimyno sutikimo komposto negalima krauti arčiau nei per 5 metrus nuo jo valdos.

2. Vietos kompostinei parinkimas

Pastatykite kompostinę „Biolan 220^{eco}“ ten, kur visus metus galėsite lengvai nunešti atliekas.

Pastatykite kompostinę ant tvirto paviršiaus tokioje vietoje, kurioje nesikaups vanduo. Pastatykite kompostinę horizontaliai arba, truputį pakeldami jos priekį, šiek tiek pakreipkite ją atgal.

Kompostinės „Biolan 220^{eco}“ užpakalinės dalies apačioje yra kiaurymė, skirta išleisti skysčio perteklių. Pastatykite kompostinę tiesiogiai ant žemės, kad galbūt susidaranti sunka galėtų įsigerti į dirvožemį. Dar yra galimybė surinkti sunką ir vėliau ją panaudoti (žr. punktą 3.1).

Jei komposto masė yra ypač šlapia, šiek tiek sunkos gali pratekėti pro tuštinimo dureles (15 dalis) arba sunktis pro priekinėje sienelėje įtaisytą oro sklendę (21 dalis).

3. Prieš naudodami

Patikrinkite, ar oro išleidimo sklendės rankenėlė yra padėtyje „Normal“ (įprastinis oro srautas), t. y. kairėje pusėje žiūrint į užpakalinę kompostinės dalį.

Pritvirtinkite atidaryto dangčio atramą (11 dalis) prie dangčio varžtu (9 dalis) ir plastikine veržle (10 dalis). Varžtu (9 dalis) pritvirtinkite apatinį jos galą prie kompostinės korpuso.

3.1 Sunkos žarnos prijungimas ir sunkos išleidimas

Kompostinės „Biolan 220^{eco}“ užpakalinėje sienelėje yra kiaurymė, skirta išleisti perteklinį skystį, kad šis susigertų į dirvožemį. Jei pageidaujate, sunką galite nuvesti į surenkamąją talpyklą, tačiau tai nebūtina.

Prie įrenginio užpakalinės sienelės apačioje esančios kiaurymės prijunkite siūlais armuotą 16 mm skersmens sodo žarną. Nuveskite žarną į talpyklą, kurią įrenkite taip, kad skystis, veikiamas sunkio jėgos, tekėtų savaime. Jei pageidaujate, galite įrengti iš išorės izoliuotą duobę ir uždengti ją laminuotos faneros dangčiu (kaip parodyta 3 pav.).

Galima naudoti bet kokią talpyklą, pagamintą iš šalčiui atsparaus plastiko. Talpyklą galite įsigyti iš prekybos atstovo arba „Biolan“ internetinėje parduotuvėje.

4. Parengimas naudoti

Ant dugno supilkite 5 cm storio sluoksnį „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamosios Medžiagos. Pasukite priekinėje sienelėje įtaisytos oro įleidimo sklendės (22 dalis) rankenėlę į kairę (žr. 1 pav.).

Pradėkite naudoti kompostinę, kaip aprašyta penktame punkte. Kai pildote pirmą kartą, supilkite storesnį kraiko sluoksnį. Vėliau kraiko storį galėsite sumažinti.

4.1 Kompostavimo proceso pradžia

Kompostavimo procesas prasideda, kai kompostinėje sukaupiamas pakankamas kiekis atliekų, t. y. jos maždaug susilygina su ortakiu. Apie prasidėjusį kompostavimo procesą sprendžiama iš kompostinės viduje esančios masės temperatūros, kai ši viršija aplinkos oro temperatūrą. Mikroorganizmų, kurie kompostinėje dauginasi, jei ji uolat papildoma atliekomis, gyvybinės funkcijos pakelia ir palaiko temperatūrą kompostinėje. Kompostinės izoliacija sulauko šilumą viduje ir apsaugo, kad aplinkos oras neatvėsintų masės.

Kompostinėje „Biolan 220^{eco}“ masės temperatūra svyruoja intervale nuo +10 iki +70 °C. Dažniausiai termometras rodo +30–40 °C. Vis dėlto, kompostavimo procesas nenutrūksta ir žemesnėje temperatūroje.

Pasižiūrėkite, kurioje vietoje yra viršutiniame ortakyje (26 dalis) įrengtas termometras (23 dalis). Termometras teikia vaizdinę informaciją apie įvairius kompostavimo proceso etapus ir karštojo etapo temperatūrą. Karčiausia yra viduryje, tačiau termometras toje vietoje temperatūros nematuoja. Aukšta temperatūra reiškia mikroorganizmų gyvybingumą. Kuo žemesnė temperatūra, tuo lėtesnis kompostavimo procesas. Atliekų kompostavimas nenutrūksta, kol bus tiekiamas deguonis ir temperatūra nenukris žemiau 0 °C.

Apie kompostinės veikimą geriausia spręsti pagal iškasamo komposto kokybę. Gerai veikiančioje kompostinėje kompostas būna visiškai suiręs, išskyrus citrusinių vaisių žieveles arba kiaušinių lukštus, kuriuos vis dar galima atpažinti. Prasidėjus procesui atliekos paviršinio pūdinio būseną pasiekia per 5–8 savaites. Procesas gali neprasidėti, jei aplinkos oro temperatūra nesiekia 0 °C.

Jei temperatūra kompostinėje viršija aplinkos oro temperatūrą, pasukite priekinėje sienelėje įtaisytos oro įleidimo sklendės reguliatorių (22 dalis) į dešinę. Sekite temperatūrą kompostinėje ir aplinkos oro temperatūrą. Jei prasidėjus procesui kompostinė ima vėsti, sumažinkite reguliatoriumi nustatytą vertę.

5. Kompostinės „Biolan 220^{eco}“ naudojimas

Kompostinė skirta biologiškai skaidžioms atliekoms. Nedėkite į ją nieko, kas trukdytų kompostavimo procesui arba nevirstų kompostu, pavyzdžiui:

- plastiko, gumos, stiklo, odos
- cheminių medžiagų, nuo puvimo apsaugančių arba dezinfekavimo priemonių, dažų, tirpiklių, benzino
- detergentų, skalbimo vandens
- kalkių
- pelenai, cigarečių nuorūkos, degtukai
- dulkių siurblių maišelių
- spalvoto reklaminių leidinių popieriaus
- daug popieriaus iš karto

5.1 Pildymas

- Supilkite biologinių atliekų kibiuro turinį į kompostinę. Kuo didesniais gabalais atliekas pilate į kompostą, tuo ilgiau jos irsta.
- Jei atliekas surenkate biologiškai skaidžiuose maišeliuose, išpilkite jų turinį į kompostinę, o maišelį į ją įdėkite atskirai.
- Visada užberkite atliekas „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamąja Medžiaga (žr. „Priedai“, p. LT-8). Tinkamas kiekis yra maždaug nuo trečdalis iki pusės supiltų atliekų kiekio. Jei atliekos šlapios, kraiko pilkite daugiau.
- Kraiko taip pat galite įberti ant biologinių atliekų kibiuro dugno. Taip kibiras visada bus tvarkingas.
- Pildykite tokia pačia sparta, kuria kaupiasi atliekos. Jei įmanoma, kompostinę atliekomis papildykite keletą kartų per savaitę. Tai ypač svarbu šaltuoju metų laiku.
- Jei temperatūra kompostinėje viršija aplinkos oro temperatūrą, pasukite priekinėje sienelėje įtaisytos oro įleidimo sklendės reguliatorių į skaičiumi 100 paženklintą padėtį. Sekite temperatūrą kompostinėje ir aplinkos oro temperatūrą. Jei komposto masė ima vėsti, mažinkite reguliatoriaus vertę, kol temperatūra nusistovės.

- Komposto Maišytuvu (žr. „Priedai“, p. LT-8) pamaišykite naujausias atliekas, t. y. maždaug 20–30 cm viršutinį sluoksnį. Maišyti kas kartą pilant atliekas nebūtina. Kuo daugiau pilate kraiko, tuo mažiau reikia maišyti masę.
- Nemaišykite komposto masės iki pat dugno, kad jau atvėsęs apatinis sluoksnis neataušintų įšilimo etape esančios komposto masės.

5.2 Ištuštinimas

- Kompostinę „Biolan 220^{eco}“ reikia kartkartėmis tuštinti ištusus metus. Tuštinat į vidų patenka deguonies, todėl masės temperatūra dažnai pakyla. Tuštinkite kompostinę, kai ji beveik pilna atliekų. Šiltuoju metų laiku ištuštinkite daugiausiai pusę viso turinio. Šaltuoju metų laiku kompostinę tuštinkite rečiau ir kas kartą išskaskite mažesnę komposto kiekį.
- Atidarykite tuštinimo dureles (15 dalis) ir kastuvu išskaskite apatinį masės sluoksnį.
- Valyti pabaikite Tuštinimo Semtuvu (žr. „Priedai“, p. LT-8). Ypač gerai nuvalykite tuštinimo durelių kraštus ir jų angą.
- Taip pat išvalykite ertmę po skysčio skiriamąja plokšte (19 dalis) ir įsitikinkite, kad neužsikimšusi sunkos žarna.
- Jei iškasama masė yra labai šlapia, ant kompostinės dugno paberkite porą kastuvų „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamosios Medžiagos (žr. „Priedai“, p. LT-8).
- Uždarykite tuštinimo dureles.
- Komposto Maišytuvu (žr. „Priedai“, p. LT-8) arba kastuvu paspauskite masę iš viršaus. Lengviausia pradėti nuo kampų. Dirbkite atsargiai, kad nesulaužytumėte vidurinio ortakio.
- Jei reikia, ištuštinkite sunkos talpyklą.

5.3 Taisyklės šaltuoju metų laiku

Šiluma kompostinėje susidaro kaistant atliekoms. Pats įrenginys nėra šilumos šaltinis. Kad mikroorganizmų gyvybinės funkcijos nenutrūktų, jiems nuolat reikia šviežių atliekų.

Kompostinės „Biolan 220^{eco}“ šilumos izoliacija sulaiko šilumą ir taip paspartina kompostavimo procesą bei apsaugo kompostinę nuo užšalimo.

- Svarbu, kad šaltuoju metų laiku kompostinė būtų naudojama, t. y. pildoma ir tuštinama. Tai yra vienintelis būdas sudaryti mikroorganizmams tinkamas sąlygas, kad jie galėtų palaikyti aukštesnę temperatūrą nei aplinkoje.
- Nesiliaukite naudoję kompostinės, nors termometras rodo nulį arba netoli jo.
- Net jeigu kompostinės termometras nulį rodo keletą dienų, viduje vis dar gali būti nesušalusios masės. Jei kompostinė pripildoma, tuštinkite ją ir žiemą.
- Šaltuoju metų laiku nemažinkite sugeriamosios medžiagos kiekio ir nesiliaukite jos naudoję, nes ypač svarbu, kad jos būtų daug. Šlapia masė užšąla greičiau.
- Laikykite sugeriamąją medžiagą šiltoje vietoje ir saugokite ją nuo lietaus.
- Tikrinkite, ar oro įleidimo ir išleidimo sklendės (8 arba 21 dalis) neužšąla taip, kad trukdytų oro apytakai. Jei reikia, pašalinkite susikauptusj ledą.
- Jei masė užšąla, ji nesugadina nei kompostinės ar jos dalių, nei pati sugenda. Komposto masės irimas vėl tęsis, kai saulė pavasarį viską įšildys.

5.4 Kompostinės „Biolan 220^{eco}“ valymas

- Neplaukite kompostinės. Įvairūs pelėsiai, aktinomicetai ir mikroorganizmai yra komposto ardytojai, todėl jų negalima išplauti.
- Jei reikia, išvalykite oro įleidimo sklendę (21 dalis), oro išleidimo angą ir sunkos žarną.

5.5 Oro įleidimo sklendės reguliavimas

- Jei temperatūra kompostinėje viršija aplinkos oro temperatūrą, laikykite priekinėje sienelėje įtaisytos oro įleidimo sklendės reguliatorių nustatę ties žymeniu 100 (žr. 2 pav.). Sekite temperatūrą kompostinėje ir aplinkos oro temperatūrą. Jei komposto masė ima vėsti, mažinkite reguliatoriaus vertę, kol temperatūra nusistovės (žr. 1 pav.).
- Šiltuoju metų laiku oro įleidimo sklendę visą laiką galite laikyti atvirą, t. y. padėtyje 100, o šaltuoju – beveik uždarytą, t. y. padėtyje 20 (žr. 1 ir 2 pav.).
- Oro įleidimo sklendės konstrukcija yra tokia, kad jos neįmanoma visiškai uždaryti. Padėtyje 20 yra atverta 20 proc. angų ploto.

5.6 Oro išleidimo sklendės reguliavimas

- Įprastai oro išleidimo sklendės (8 dalis) reguliuoti nereikia. Ji būna atvira ir uždaryti ją neįmanoma. Jei kompostinėje labai drėgna, atidarydami sklendę galite padidinti vėdinimo intensyvumą.
- Sklendei atidaryti stumkite jos rankenėlę į dešinę, žiūrint į užpakalinę kompostinės dalį, į padėtį „Extra“ (didesnis oro srautas) (žr. pav. 4 ir 5).
- Jei kompostinę naudojate žiemą, žiūrėkite, kad ji dėl intensyvaus vėdinimo per daug neatvėstų. Stebėkite jos būklę.

6. Kas vyksta kompostinėje „Biolan 220^{eco}“?

Kad ardantieji mikroorganizmai užtikrintų kompostavimo procesą, reikia trijų svarbiausių dalykų: deguonies, drėgmės ir maistinių medžiagų.

Deguonis: Kad mikroorganizmai nežūtų, jiems reikia deguonies. Atliekos turi būti pakankamai palaidos, todėl į jas įmaišykite „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamosios Medžiagos (žr. „Priedai“, p. LT-8). Tinkama sugeriamoji medžiaga yra būtina, kad kompostinė deramai veiktų. „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamoji Medžiaga užtikrina palaidumą, sugeria perteklinę drėgmę ir neutralizuoja kvapą. Palaidumą užtikrinti taip pat galima smulkintomis medžių šakomis. Pjuvenos, drožlės, durpės, medžių lapai ir žolė yra susispaudžiančios medžiagos, todėl jų negalima naudoti vietoje sugeriamųjų medžiagų.

Drėgmė: Mikroorganizmai komposte išgyvena tik drėgmėje. Drėgmės pakanka, kai masė atrodo drėgna ir suspaudus ją rankoje išteka keletas lašų skysčio.

Maistinės medžiagos: Komposte būtina užtikrinti teisingą anglies ir azoto santykį. Azoto šaltiniai yra virtuvės produktų atliekos, žaliosios daržos (sodo) atliekos, mėšlas ir šlapimas. Sudžiūvusių rudųjų atliekų, pavyzdžiui, pastovėjusio šieno, šiaudų, medžių lapų ir šakų sudėtyje yra anglies. „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamojoje Medžiagoje (žr. „Priedai“, p. LT-8) taip pat gausu anglies. Kompostą ardantieji mikroorganizmai minta komposte esančiomis atliekomis ir vieni kitais.

6.1 Kompostavimo etapas

Kompostavimo procesą galima suskirstyti į tris atskirus etapus: įšilimo etapą (viršutiniame sluoksnyje), karštąjį etapą (viduryje) ir vėsimo etapą (apatiniam sluoksnyje). Kompostinėje „Biolan 220^{eco}“ visi šie etapai skirtinguose sluoksniuose vyksta vienu metu.

7. Komposto ir sunkos naudojimas darže (sode)

Kompostas yra puiki dirvožemio gerinimo priemonė. Joje yra ilgai išliekančių maistinių medžiagų, kurias naudoja augalai. Atliekų pokyčiai ir virsmas kompostu vyksta nepertraukiamai. Skirtingais būdais jį galima naudoti įvairiose virsmo etapuose. Paprastai kompostas pagal brandos lygį skirstomas į dvi grupes: paviršinį pūdinių ir humusą.

7.1 Paviršinio pūdinių naudojimas

Iš kompostinės „Biolan 220^{eco}“ iškastas kompostas paprastai yra paviršinis pūdinys, t. y. vėsimo būsenos. Irimo procesas pasiekė tokį lygį, kuriame maisto atliekos jau yra visiškai suirę. Kietesnė mediena, kiaušinių lukštai ir citrusinių vaisių žievelės gali būti suirę ne iki galo. Dėl to paviršinis pūdinys atrodo gana rupus.

Auginimo sezono metu paviršiniu pūdiniu padengiamas žemės paviršius. Šaltuoju metų laiku paviršinio pūdinių būsenos kompostas naudojamas pavasarį. Jį reikia supilti į uždengiamą kompostinę arba apsaugoti kitomis priemonėmis, kad lietus neišplautų maistinių medžiagų.

Paviršinis pūdinys, bręsdamas 6–12 savaitių, pavirsta puikiai tinkamu naudoti humusu. Vadinas, po 6–8 savaitių brandimo iš kompostinės „Biolan 220^{eco}“ iškastas paviršinis pūdinys tinka tik berti lysvės paviršiuje. Prieš naudojant kitiems tikslams jį reikia brandinti ilgiau. Jame negalima sodinti arba sėti augalų, taip pat jis netinka jautriausiems augalams. Nesubrendusiam komposte yra augalų dygimui ir augimui nepalankių medžiagų. Be to, jame esančios nesuirę medžiagos, kurios gausu anglių, prijungia ardančiųjų organizmų naudojamas maistines medžiagas ir deguonį.

Paviršinis pūdinys, t. y. pusiau subrandintas kompostas, augalams nenkenkia, jei jis dekoratyvinių augalų augimo vietoje išberiamas kelių centimetrų storio sluoksniu. Geriausia, jei sluoksnis yra 2–5 cm storio.

Jei sumaišę su virtuvės produktų atliekomis kompostuojate ir tualetu atliekas, kompostą dekoratyviniams augalams galite naudoti įprastai, kaip paviršinį pūdinių, tačiau valgomiesiems augalams jį reikia kompostuoti dar vienerius metus. Tualetu atliekose esančios žarnyno bakterijos komposte žūsta kompostuojant vienerius metus.

7.2 Brandinamo paviršinio pūdinių virtimas kompostu

Jei paviršinis pūdinys kompostuojamas toliau, jis bręsdamas virsta tinkamu kompostu.

Paviršinį pūdinių toliau kompostuoti galima, pavyzdžiui, krūvoje arba neizoliuotoje kompostinėje, nes bręstantis kompostas nebešyla. Tolesniam kompostavimui patartina naudoti uždengiamą kompostinę, pavyzdžiui, „Biolan“ Sodo Kompostinę (žr. „Priedai“, p. LT-8) arba „Biolan“ Kompostinę-akmenį (žr. „Priedai“, p. LT-8), kad lietus neišplautų vandenyje tirpių maistinių medžiagų. Per 6–12 mėnesių kompostas bręsdamas virsta tamsiai rudos spalvos ir rupios agregatinės struktūros humusu, kuriame pirminių medžiagų, išskyrus didesnes medienos atplaišas, atpažinti nebeįmanoma.

7.3 Humuso brandos lygio tikrinimas namuose

Komposto brandos lygį namų sąlygomis lengvai galima patikrinti daiginant sėjamąją pipirnę.

1. Vieną vazoną pripildykite komposto, kitą – durpių substrato.
2. Įterpkite sėklas, uždenkite plėvele ir pastatykite vazonėlius saulėtoje vietoje.
3. Po dviejų savaitių pagal rezultatą galėsite spręsti, ar kompostas pakankamai subrendęs. Jei augalai žymiai geriau želia durpių vazonėlyje, vadinas, komposte vis dar yra augimą stabdančių medžiagų.

Kompostas nesubrendęs, jei sėklos sudygsta, tačiau augalai greitai nūvysta.

7.4 Subrandinto humuso naudojimas

Komposto tręšiamasis poveikis priklauso nuo medžiagų, iš kurių jis susidarė. Iš buitinių atliekų susidariusio komposto maistinė vertė paprastai yra geresnė, nei komposto iš daržo (sodo) atliekų. Grynas humusas nėra gera terpė augalams, todėl jį reikia įmaišyti mažiausiai nuo trečdalis iki pusės tūrio mineralinio grunto, pavyzdžiui, smėlio, dumblo, priemolio arba molio.

7.5 Sunkos naudojimas

Jei per žarną, prijungtą prie sunkos išleidimo kiaurymės, į talpyklą surinkote kompostinės dugne susikaupiantį atskirtą perteklinį skystį, jį galite panaudoti. Šis skystis vadinamas sunka, nes jis sunkiasi iš komposto masės. Sunkoje yra maistinių medžiagų, kurios augalams gali būti naudingos.

- Laistydami daržo (sodo) augalus sunką skieskite santykiu mažiausiai 1:2.
- Sunką taip pat galite pakartotinai panaudoti supildami ją iš viršaus į kompostinę „Biolan 220^{eco}“. Įberkite kraiko, kuris galės sugerti daugiausiai penkis litrus skysčio per dieną. Jei masė jau šlapia, nelaisykite jos sunka.

Daugiau informacijos apie kompostavimą rasite apsilankę svetainėje www.biolan.fi/composters.

8. Galimos problemos

Nesiseka kompostuoti?

Daugiausiai problemų kyla naudojant netinkamų rūšių atliekas. Įsitikinkite, kad maišas paženklintas užrašu „Biolan“.

Kokia sugeriamoji medžiaga tinka sausiesiems tualetams?

Kompostinėje „Biolan 220^{eco}“ kompostuojamos masės temperatūra svyruoja intervale nuo +10 iki +70 °C. Dažniausiai termometras rodo +30–40 °C. Vis dėlto, kompostavimo procesas nenutrūksta ir žemesnėje temperatūroje. Kuo mažiau mikroorganizmai turi ardomų atliekų, tuo žemesnė temperatūra. Siekiant užtikrinti, kad kompostavimo procesas nenutrūktų, masė neturi užšalti. Svarbus tik rezultatas (paviršinis pūdinys), o ne temperatūra, kurioje jis pasiekiamas!

8.1 Irimo metu sklindantis kvapas

Jei iš kompostinės sklinda puvėsių kvapas, vadinas, masė per daug suslėgta ir šlapia, be to, viduje trūksta deguonies.

- Kreikite tik „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamąją Medžiagą (žr. „Priedai“, p. LT-8).
- Patikrinkite, ar pakanka „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamosios Medžiagos.
- Laikiniai padidinkite kraiko kiekį, kad drėgmė taptų normali.
- Nedėkite atliekų į kompostinę neišpylę jų iš biologiškai skaidžių maišelių.
- Daugiau atverkite oro išleidimo sklendę (8 dalis) (žr. 5.6 punktą).
- Pro apatinę angą iš kompostinės išskinkite šlapia masę (žr. 5.2 punktą). Paskleiskite ją dviejų centimetrų storio sluoksniu aplink dekoratyvinius augalus. Po kelių dienų nemalonius kvapus išnyks.
- Pro tuštinimo dureles (15 dalis) ant kompostinės dugno išberkite porą kastuvų „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamosios Medžiagos.
- Iš viršaus nustumkite masę ir įmaišykite į ją daug „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamosios Medžiagos.

8.2 Amoniako kvapas

Iš kompostinės sklindantis aštrus amoniako kvapas reiškia, kad iš masės garuoja azotas. Jei azoto kiekis, lyginant su anglies kiekiu, yra per didelis, mikroorganizmai nespės sunaudoti azotą.

- Patikrinkite, ar į kompostinę nepateko daug azoto turinčių medžiagų, pavyzdžiui, šlapimo arba paukščių mėšlo. Liaukitės pildę kompostinę azoto prisotintomis atliekomis.
- Neberkite į kompostinę pelenų arba kalkių.
- Kreikite tik „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamąją Medžiagą (žr. „Priedai“, p LT-8).
- Patikrinkite, ar pakanka „Biolan“ kompostavimo ir tualetų sugeriamosios medžiagos.
- Laikiniai įberkite daugiau kraiko, kol išnyks kvapas.
- Sumaišykite masę Komposto Maišytuvu (žr. „Priedai“, p LT-8).

8.3 Temperatūra nekyla

- Pasižiūrėdami pro tuštinimo dureles ir apversdami paviršinį sluoksnį įsitikinkite, kad masė yra pakankamai drėgna.

Kai masės drėgnis tinkamas

1. Kompostavimo procesas dar neprasidėjo (žr. 4.1 punktą). Pildykite kompostinę toliau, kaip įprasta.
2. Atliekų per mažai, kad temperatūra pasiektų reikiamą aukštą lygį. Atliekos kaista lėčiau. Pildykite kompostinę toliau, kaip įprasta. Labiau reikėtų spręsti ne pagal aukštą temperatūrą, o pagal imimo trumkė – ar jos pakanka prieš iškasant atliekas. Jei pageidaujate pagreitinti kompostavimo procesą, padidinkite azoto kiekį, pavyzdžiui, įberkite „Biolan“ Natūraliųjų Trąšų.
3. Baigėsi kompostavimo karštasis etapas. Iškaskite šiek tiek masės ir toliau naudokite kompostinę.

Kai komposto masė labai šlapia

- Kreikite tik „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamąją Medžiagą (žr. „Priedai“, p LT-8).
- Patikrinkite, ar pakanka „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamosios Medžiagos.
- Nustatykite dangtyje įtaisytos oro išleidimo sklendės (8 dalis) reguliatorių į didesnio oro srauto padėtį (žr. 5.6 punktą).
- Laikiniai įberkite daugiau kraiko, kol drėgnis taps tinkamas.
- Pro tuštinimo dureles pašalinkite iš kompostinės šlapią masės dalį. Paskleiskite ją dviejų centimetrų storio sluoksniu aplink dekoratyvinius augalus. Po kelių dienų nemalonus kvapas išnyks.
- Pro tuštinimo durelių angą ant kompostinės dugno išberkite porą kas-tuvų „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamosios Medžiagos.
- Iš viršaus nustumkite masę ir įmaišykite į ją daug „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamosios Medžiagos.
- Po to užtikrinkite, kad masė per daug nesudrėktų.

Kai komposto masė labai sausa

- Apipurškite šiltu vandeniu.
- Iškasę labai sausas atliekas iš kompostinės apačios ir apipurškę grąžinkite jas į kompostinę.
- Po to užtikrinkite, kad masė būtų pakankamai drėgna.

8.4 Komposto masė užšąla

- Veikite, kol komposto masė dar neužšalus. Net jeigu kompostinės termometras nulį rodo keletą dienų, viduje vis dar gali būti nesušalusios masės. Jei kompostinė prisipildo, tuštinkite ją ir žiemą.
- Neleiskite masei užšalti dažnai naudodami (pildydami ir tuštindami) kompostinę, nes taip užtikrinama mikroorganizmų veikla. Žr. 5 ir 5.1–5.6 punktus. Pasirūpinkite, kad žiemą kompostinė būtų beveik pilna ir dažnai ją tuštinkite.
- Taip pat sekite komposto masės drėgnį, nes šlapia masė užšąla greičiau (žr. 8.3 punktą).
- Žiemą gausiai berkite „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamosios Medžiagos (žr. „Priedai“, p LT-8).
- Paviršinį sluoksnį kompostinėje užpilkite koše, pagaminta sumaišius „Biolan“ Natūraliąsias Trąšas ir šiltą vandenį. Užberkite ją kraiku.
- Pagerinkite izoliaciją kompostinėje apkaupdami sniegu.
- Įšildykite masę, pavyzdžiui, po viršutiniu sluoksniu pakišdami 10 litrų talpyklą karšto vandens. Vandenį keiskite pakankamai dažnai.

8.5 Komposto masė labai tanki

- Žiemą gausiai berkite „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamosios Medžiagos (žr. „Priedai“, p LT-8). Sumaišykite kraiką su mase.
- Po to kraiko berkite daugiau ir pildydami užtikrinkite, kad nesusidarytų tankūs, pavyzdžiui, žolės, šakniavaisių lupenų arba lapų, sluoksniai.

8.6 Musės arba jų lervos kompostinėje

Jei masė labai šlapia, didesnė tikimybė, kad komposte atsirastų musių. Musių lervos – maždaug vieno centimetro ilgio balti kirminai juodomis galvomis. Taip pat žr. 8.3 punktą.

- Maišydami komposto masę gausiai įberkite „Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamosios Medžiagos. Ateityje kraiko berkite daugiau.
- Apverskite viršutinį sluoksnį, kad jis atsidurtų giliau komposte. Musių lervos žūsta maždaug +43 °C temperatūroje.
- Paviršių užberkite maždaug 2 cm storio sluoksniu. Ypač gerai padenkite visus mėsos ir žuvies likučius.
- Nuplaukite kompostinės vidines sienas ir dangtį karštu vandeniu, kad sunaikintumėte kiaušinėlius ir lervas.
- Jei pageidaujate, musių galite atsikratyti naudodami piretrino pagrindu pagamintą purškalą. Kaip pasirinkti tinkamą produktą teiraukitės sodo prekių parduotuvėje.

8.7 Skruzdės kompostinėje

Kompostinėje skruzdėms yra maisto ir jauki aplinka, todėl jų išvengti gali būti sunkoka. Skruzdės dažniausiai apsigyvena apatinėje kompostinės dalyje, kurioje kompostas vėsta. Skruzdės kompostavimo procesui žalos nedaro.

- Užtikrinkite, kad kompostinėje nebūtų labai sausa.
- Periodiškai iškasdami po truputį komposto trukdysite skruzdėms jaustis patogiai.

8.8 Pelėsiai kompostinėje

Pelėsiai priklauso kompostą ardantiems organizmams, todėl jų susidarymas yra įprastas.

- Nepašalinkite pelėsių.
- Naudokite kompostinę toliau, kaip įprasta.

8.9 Grybelis kompostinėje

Grybeliai ardo medieną, pavyzdžiui, stambiausias kraiko medžiagas, todėl jie komposte yra įprasti.

- Nesirūpinkite, kad komposte yra grybelių, ilgainiui jie išnyks.
- Naudokite kompostinę toliau, kaip įprasta.

Gaminio likvidavimas

Gamybai panaudotos medžiagos yra pateiktos sąraše (žr. 4 psl.). Kiekvieną detalę likviduokite, kaip aprašyta. Visada laikykitės šaliai ir surinkimo taškui būdingų instrukcijų.

Energijai iš atliekų gaminti arba plastikui perdirbti:

EPDM = etileno propilenas

PE – polietilenas

PP – polipropilenas

Energijai iš atliekų gaminti:

PU = poliuretanas

Metalams surinkti:

RST – nerūdijantis plienas

ST Zn = karštu būdu galvanizuotas plienas

Popieriui perdirbti:

Popierius

„Biolan“ priedai

Asortimentas priklauso nuo šalies. Išsamesnės informacijos kreipkitės į vietinį tiekėją

„Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamoji Medžiaga

„Biolan“ Kompostavimo ir Tualetų Sugeriamoji Medžiaga yra grynos džiovintos ir sumaltos spygliuočių žievės, medienos ir durpių mišinys, skirtas kompostavimui ir sausiesiems tualetams. Periodiškai pridėdant jo į kompostą, komposto masė nuolat aprūpinama oru, užtikrinamas efektyvus ir bekvapis kompostavimas.

Pakuotės dydis: 40 litrų maišas, 85 litrų maišas

Gaminio numeris: 40 l 70562100, 85 l 70562500

HVAC (šildymo, vėdinimo ir oro kondicionavimo) kodas: 40 litrų 3663112, 85 litrai 3663122

„Biolan Compoststarter“

„Compoststarter“ – kompostavimo priemonė, pagaminta iš natūralių žaliavinių medžiagų. „Compoststarter“ intensyvina kompostavimo procesą ir greitina buitinių bei daržo (sodo) atliekų irimą, kurio rezultatas – puikiai subalansuotų maistinių savybių kompostas.

Pakuočių dydžiai: 1,2 litro buteliai, 6 litrų dėžė.

Gaminio numeris: 1,2 litrų 70535400, 6 litrai 70535000

„Biolan“ Komposto Maišytuvas

„Biolan“ Komposto Maišytuvas yra pagamintas iš stiklo pluoštu sustiprinto propileno, taigi jis nerūdija ir nesioksiduoja net per ilgą laiką. „Biolan“ Komposto Maišytuvu lengva maišyti kompostą.

Gaminio numeris: 70575200

„Biolan“ Tuštinimo Semtuvas

Tuštinimo Semtuvas – priedas, skirtas tuštinti kompostinę. Semtuvu masę galite iškasti net iš tolimiausių kampų. „Biolan“ Tuštinimo Semtuvas pagamintas iš stiklo pluoštu sustiprinto elastingo polipropileno.

Gaminio numeris: 70726310

„Biolan“ Sodo Kompostinė

„Biolan“ Sodo Kompostinė skirta kompostuoti buitines, sodo ir tualetų atliekas individualiuose namuose arba sodo nameliuose. Dangtis yra didelis ir varstomas lankstais, todėl kompostinę lengva pildyti. Sandari konstrukcija ir reguliuojama oro apykaita neleidžia komposto masei išdžiūti ir reikia mažiau priežiūros.

Gaminio numeris: žalias 70572000, pilkas 70576700

„Biolan“ Kompostinė-akmuo

„Biolan“ Kompostinė-akmuo skirta kompostuoti buitines ir sodo atliekas individualiuose namuose arba sodo nameliuose. Kompostinė didelė, todėl puikiai tinka sodo ir tualetų atliekoms vasarnamiuose kompostuoti. „Biolan“ Kompostinė-akmuo, būdama natūralaus akmens spalvos puikiai susilieja su aplinka ir puikiai dera net mažuose kiemuose.

Gaminio numeris: raudonas granitas 70573100, pilkas granitas 70573200

Apie garantiją

Kompostinei „Biolan 220^{eco}“ suteikiama penkerių metų garantija.

1. Garantija galioja nuo įsigijimo datos ir apdraudžia nuo galimų medžiagų ir gamybos defektų. Garantija nepadengia jokio netiesioginio apgadinimo.
2. Kompanija „Biolan Oy“ pasilieka teisę nuspręsti dėl sugadintų dalių remonto ar keitimo savo nuožiūra.
3. Garantija nebus taikoma, jei gaminyje sugenda neatsargiai arba jėga jį naudojant, nesilaikant naudojimo instrukcijos arba dėl įprastinio dėvėjimosi.

Su garantija susijusiais klausimais kreipkitės tiesiogiai į „Biolan Oy“.

BIOLAN

„Biolan Oy“
P.O. Box 2, FIN-27501 KAUTTUA
Tel. +358 2 5491 600
www.biolan.fi

BIOLAN

